

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поштів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише а
попередню застору.

Рекламації лише неопечатані
вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по дні
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

Почин гр. Берхтольда в справі Туреччини.

(X) Положене Османської держави з оглядом на війну з Італією і на внутрішній розлад і ворохобню в Альбанії, а також взаємини з Чорногорією і Болгарією стало так грізне і небезпечне, що можна кожної хвили сподівати ся далекосяглих подій. Австро-Угорщина, яко найблизша сусідка Туреччини, має оправдану причину тривожитись і безпокоитись таким положенням Османської держави, а крім того яко одна з підписаних на Берлінським договорі має навіть обов'язок подумати про приведення ладу і спокою на Балкані. Тим то міністер заграничних справ граф Берхтольд зробив почин в сій справі, а імен-но відніс ся до всіх великодержав європейських, щоби висловили свої погляди про можливість і способи усунення труднощостей в Туреччині.

З усіх європейських держав Австро-Угорщина не має ніяких самолюбних змагань що до Туреччини і тому сей почин гр. Берхтольда зробив не тільки в Туреччині, котра дійсно потребує такої допомоги, але й в інших державах добре вражене.

Всі інші європейські держави мають різні домагання до Туреччини. Росія радабати свабідний переїзд для своєї флоти скрізь Дарданелі, Італія домагає ся признання їй зверхности над Триполітанією. Англія не хоче признати права посунути малоазійські залізничні шляхи аж до моря. Франція звязана з Росією а Німеччина має великі інтереси на Багдадській залізничі. Тимто справді Австро-Угорщина може бути одним безсторонним речником в балканських справах, але она не може також рівнодушно глядіти на се, наколиб внутрішні ворохобня в Туреччині вибухла грізним полум'ям і довела царгородське правительтво на край пропасти.

Отсі причини приневольили міністра заграничних справ гр. Берхтольда звернути ся до великих європейських держав, щоби обмі-

ною гадок довести до обопільного порозуміння, якими способами можна би Туреччині допомогти видобути ся з труднощостей внутрішнього розладу, заспокоїти невдоволені племена, скріпити становище Туреччини і продовжити її естество.

Почин гр. Берхтольда є лише льогічним впливом монаршого візду на Балтійських водах і нарад міністрів французького і російського в Петербурзі. На обох сих віздах втворило ся переконання, що європейський мир можна удержати лише спиненням усіх нагальних переворотів, бо колиб лише одна держава викликала такий переворот, довела б до заколоту мира. Удержане status quo на Балкані має отже стати признаною і затвердженою всіма державами політичною засадою.

Вже гр. Кальнокі держав ся сеї засади, що на Балкані треба лишити свободу естествовання і розвитку тамошнім державам, сеї засади придержував ся і єго ученик і пізнійший наслідник гр. Еренталь, а приятель того ж і теперішній керманич заграничної австро-угорської політики іде в тім самим напрямі. Однак щоби удержане status quo на Балкані а особливо в Туреччині не загрожувало європейському мирови, повинна Туреччина у внутрішніх справах приміняти ся до сучасних потреб і відносин.

Скоро Туреччина стала конституційною державою, полишили європейські держави їй самий уладжене внутрішніх відносин і не вмішували ся в сі справи. Однак молодотурецьке правительтво не думало в своїй всеосманській загоріlosti вдоволити народним потребам Альбанців і довело до внутрішньої ворохобні, котра може стати грізною для європейського мира.

Задля того європейські держави не можуть байдужно приглядати ся і допустити до того, щоби з того виринув загальний заколот мира. Особливо для Австро-Угорщини не є рівнодушно, чи ворохобня в Альбанії а Македонії не доведе до всесвітнього заколоту. Турецька конституція не довела до вдоволення

оправданим домаганням Альбанців і Македонців і тому Европа обов'язана обдумати способи, щоби не нарушуючи status quo відповісти також оправданим домаганням гноблених народів.

Гр. Берхтольд бажає отже на основі порозуміння з європейськими державами спонукати Туреччину до заспокоєння домагань невдоволених народів в сій державі, бажає уможливити їм також просвіту і образование та культурний розвиток, не підриваючи становища Туреччини. А сей почин гр. Берхтольда може в дальших наслідках довести до того, що європейські держави найдуть спримогу також з Італією порозуміти ся про удержане естествовання Туреччини, з котрою она веде війну.

Італія повинна зрозуміти, що мимо досягнених нею воєнних успіхів, она також повинна подбати спільно з іншими європейськими державами про естествовання Туреччини, котрого порушене викликалоб загальний і грізний заколот європейського мира. Італія й Туреччина відчувують обопільну потребу покінчення війни і сю хвилю вибрав гр. Берхтольд щоби се уможливити згідним державам безпокорення, але й без переворотів, котрі могли би мати далекосягли а навіть необчислимі наслідки.

Окрім Німеччини й Італії вже й Росія віднесла ся прихильно до почину гр. Берхтольда, а на сій основі можна сподівати ся, що й Франція яко союзниця Росії піде сею дорогою. Серед таких обставин заявила Англія, що згоджує ся на почин гр. Берхтольда а таке порозуміння між європейськими державами не остане без впливу на Туреччину і на балканські народи. Се уможливить Туреччині перевести внутрішні реформи в напрямі переговорів розпочатих з Альбанцями і обезпечити мирний розвиток і поступ балканських народів, а також удержане дотеперішного областного стану і європейського мира.

Допись з Сяніччини.

(Московфільська і схизматична пропаганда по школах, бурсах, пансіонах і поза школою. — Вплив „батюшок“. — Учителі-москвичі й учители; потреба рішучого протиділяння).

(Конець).

Не меншу роллю у тій підпольній роботі пропаганди цар- і православя в Сяніччині відіграють й священники. Загал священників в Сяніччині се „завзяті русофіли“. Як у них думки, які погляди на нашу католицьку Церкву, на нашу народність, наш просвітний культурний, економічний розвій, годі переповідати. Раз, що хто був би цікавіший, міг би багато, много довідати ся у моїх дописах з Сяніччини в часі виборчої акції, помішуваних в „Руслані“, по друге, коли би так чоловік хотів все переповідати, рішучо наразив би Редакцію на конфіскацію!

Досить згадати, що гніздо се шершунів на Лемківщині свідомо працює у користь білого царя з півночі. Не досить їм сего, що легкодушно розкидують протикатолицькі і протидержавні часописи в роді „Прикарпатської Русі“, „Голосу Народу“, „Галичанина“, „Русской Воли“ і т. д. не досить їм сего, що розкидують між нарід брошури, котрі не лицюють католицьким священникам — живим словом ширять они дальше гниль й деморалізацію, у своїх проповідях не пощадають нікого, щоб небуло се був, навіть і єпископів, а все то робили й роблять безкарно, без боязни о се, що їх стрітять якась кара і глумляють собі зі всего, „бо їх ту більше є“ — як з карі дочасної так і вічної. А наші власти духовні, де би й могли протиділяти, або не протиділяють, або занадто слабо.

Знаю от примір такий, що при старім завзятім русофілі, про котрого оповідають, що був ще скорше „новокуреником“, поки ще новокуреники повстали, був сотрудником У-країнець, що міг хотів би в часті параліжувати „роботу“ „старого“ у користь цар- і

Аркадій Аверченко.

Криві кути.

(Конець).

Глава III.

Світлі дні.

Для гімназиста Поползухіна настали світлі і безхмарні дні... Андрійко страшенно єго бояв ся, і по найбільшій часті пересиджував на даху, спускаючи ся тільки тоді, коли грав грамофон... Дідич Плантов забув про свої карти і цілими днями ходив крок в крок за Поползухіном, повторюючи монотонно благачним голосом:

— Ну, заграйте що небудь... Дуже вас прошу! Заграйте дійсно...

— Ні, я тепер не можу — дорожив ся Поползухін.

— Чому не можете?

— До того треба мати особливий настрій. А ваш Андрійко мене роздратував.

— А чорт би єго! Плюньте ви на тую науку. Лучше граймо на грамофоні... Ну, заграйте що...

— Ох, — кивав патлатою головою Поползухін. — Що маю з вами робити?... Ходім!..

Паня Плантова за обідом накладала Поползухінови що кращі куски, напувала єго наливкою і всім своїм видом показувала, що

она би навіть не від того, з таким знаменитим музикантом і талановитим чоловіком.

Цілий двір, стрічаючись з Поползухіном, звнімав шапки і кланяв ся. Дівка, що колись вилетіла була з вікна, кожної днини клала тепер в комнати учителя велику китицю свіжих цвітків, а хлопець, що розбив тарілку, чистив черевик учителя так сердечно, що підчас тої операції небезпечно було підходити до нього ближше, амплітудо розмаху щітки доходило майже до сальона.

І одна тільки підстаркувата бабуса не могла побороти необхідного страху перед дивною силою учителя — на єго вид она з криком втікала в сад і сиділа там довго, що описати і відбивало ся на її роботі.

Сам Поползухін, крім грамофонних занять, нічого більше не робив. Андрійка цілими днями не бачив, тряс цілим домом, їв п'ять разів на добу і збудивши ся серед ночі кликав призначеного до єго обслуги парубка:

— Принеси мені що з'їсти. Студенця, мяса, щобудь. І наливки подай...

Почувши шепіт, дідич Плантов, двигав ся з ліжка, вбирав халат і приходив до учителя:

— Їсте? А якби я так і собі випив наливки? Коли не хочеть ся вам спати, то може підемо і ви мені що небудь заграєте. Га?

Поползухін відав, що принесли, випроваджував огірченого Плантова і клав ся спати.

Глава VI.

Крах.

Ранком Поползухін йшов на прохід в поле, над ріку. Служба, по приказам Плантова, бігала за ним, шукала, гукала, а найшовши, казала:

— Ходіть, паничу, до двора. Пан просить вас, щоб на машині заграли.

— До чорта з ним, — морщив ся Поползухін. — Не піду! Скажіть, що нема на строю до гри.

— Ходіть, паничу. Паня вас також дуже просила. І Андрійко плаче, хоче послухати.

— Скажіть, що вечером заграю!

— — — — —

Одного разу Поползухін, нічого не підозріваючи вертав ся з прогульки на обід. На двайцять кроків від хати він затримав ся, затремтів, став надслухувати

„Вийду на річенку“... — заливав ся грамофон.

З шаленим криком, захопивши ся за голову, кинув ся гімназист Поползухін у хату.

Не було сумніву: се грав грамофон, а три кроки від него стояв незнакомий Поползухінови студент і добродушно-насмішливо дивив ся на окружене.

— Що ж ту дивного, — говорив він. — Механізм цілком простий. Навіть Андрійко справить ся з ним знаменито...

— Пощо ви без мене рушали грамофон? — сердито крикнув Поползухін.

— Видиш єго, яка цаця! — ідовито відповів дідич Плантов. — Ніби то єго грамофон. Пощо ж ти нам завертаєш голову, що мовляв на ній треба вчити ся грати? А отсе приїхав Митя Калантаров і зараз таки заграв. Ах ти... „карандаш!“ А позвольте, Митя, я тепер наляжу. Тепер гаразд, цілий день буду грати. Позвольте, уцілувати вас, шановний Митя за се, що були ласкаві нас старих відвідати.

Підчас обіду на Поползухіна зовсім не звертали уваги. Мясо єму наложили жилане з кісткою, замість наливки, пив квас, а по обіді Плантов, глянучи мимоходом на Андрійка, вхопив єго за ухо і крикнув:

— Но, брате, досить назбикував ся... Учителью, до діла!

Поползухін вхопив Андрійка за руку і сказано смикнув єго.

— Підемо!

І они пішли, не дивлячись на себе. По дорозі гімназист дав Андрійкови два штовханці, а той вибравши пригідну хвилю, плюнув єму на чобіт.

Переклав Філь.

православ'я. Як тота „робота“ старого доси виглядала, то подам лиш примір, що під церквою в неділю люди читали собі підчас Служби Божої часописи з ось таким змістом, як: „Jedrus hrabia Szeptucky i kompania“, „наша святая православная вѣра“, „прогулка вѣ Кіевѣ, где наши предки приняли святой православный крестъ“, „Графъ увидитель дѣвчатъ“, „не всюда одинъ украинскій богъ“ і т. п. Тимчасом, що стало ся? Молодого сотрудника-Українця перенесли, а на его місце дали иншого сотрудника, вже русофіла і то одного з найзагорілиших агітаторів у користь цареславія. І по що се — питаю ся — зробле но? Чи на то, щоби доливати ще більше оливи до огня і замкнувши очи не дивити ся на віть в ту сторону, що там такого діє ся? О, тяжкий се був блуд і таких блудів начислив би більше, а блуди ті відбивають ся на нашій бідній Лемку і на нашій цілій суспільності. І чи оно так дальше буде — годі припускати. Але най не буду злим пророком, коли скажу, що тих кілька парохій, що тепер опорожнились ся, знов підуть в руки русофілів, а посада гімназійного катехита, наколи опорожнить ся, хто знає, чи й не попаде знов в непевні руки.

А при боді тої численної змосковщеної молодежи і священників „батьшок“ стоїть цілий легіон правительственных і приватних урядників, учителів і учительок, котрий їм сильно помагає.

Чиж було би се деінде можливе, щоби учитель — простий учитель зі села, глузував собі зі „всіх і вся“. Глузував собі з цілої Ради шкільної краєвої і учив дітей по російски, замість так як належить? А у нас тут на Лемківщині Качоровський, що забрав ся троха до прочищення тої стайні Авгія, переконав ся навіть, що згаданий учитель по нотах формальні „собрания“ робив, на котрих знов учав селян старих і молодих після своєї методи.

Та й се не одиниця. І таких більше є, з котрих деякі навіть мають вигляди дістати посади управителів при ново утворених чотирокласових школах. А покріпляють їх на силах й на душі інші спенсировані, удержувані знова ріжного рода „пособіями“ на відповідних синекурах. Та не треба забувати, що й учительки не согірші.

Вплив і власть парохів-батьшок є так великий, що піддають ся ему не лиш учительки Русинки, але й Польки.

Будучи раз в Римах, зішшов ся я з одною учителькою, Полькою, що учителює в селі одного „атца-русофіла“. Зійшовши на справу політики — бо деж би у нас не політиковано — згадана учителька зовсім ясно й отверто виявила, „że Rosya właściwie jest krajem, miodem i mlekiem płynącym i my wszyscy powinni dążyć do tego, ażeby się dostać pod Rosyę“. Так говорила чистої крови Полька, в хвили, коли інші Польки посьвячують себе, своє житє, своє все, у борбі з депшотом московским. Щож? З дому сего не винесла. Матір-Полька сего їй не впоїла. Се вплив і вплив того священника, у котрого — не знаю напевно — мабуть харчусь ся.

Се вплив той застрашаючий сего священника на ту молоду особу, ніби інтелігентну, з матурою семінарійною і иншої народности. А щож доперва говорить о впливі на нашій простій Лемку? Як шалено мусить на ній кожде слово з уст священника відділювати, як погубним мусить бути кожде таке затроєне зерно, кидане такою збаламученою учителькою на серця молодих, невинних дітей?

Се може кождей собі уявити, не знаючи навіть ближших відносин. І в тих саме наведених чинниках шукати нам зла на Лемківщині. Що? Америка? Тих кількадесят Американців, котрі прибувають сюди уже православними, не мали би й відваги признати ся до сего, наколи би не чули за собою сили й поваги „егомосця“ і пана учителя чи учительки, і школярів зі школи, і „панночок“ з плебанії і „панів зі Сянока“.

Прийчин сеї російської пропаганди шукати на місці!

І най ніхто не дурить ся, що засуспендоване одного батьшки уже допровадить до ладу.

Тут треба основнійшої роботи, більше рішучого протиділяння, та більше збірної акції.

Бо й чи затримає пропаганду російську навіть й се, що там кількох найгірших свя-

щенників засуспендуєть і інших тим настрашуть ся?

Інші полишать ся. Полишить ся отся молодіж, на яку до тепер дуже мало звертало ся у нас увагу яко на агітаційний чинник.

Полишать ся учительство, яке, не знаю ізза якої причини могло тут більше побрикувати собі, як деінде.

І коли ми справді хочемо забрати ся до викорінення тої небезпечної як для нас, так і для Поляків, і для Австрій пропаганди, треба задати собі ясно кілька питань, на котрі й не легко прийшло би відповісти.

Чи довго ще наша Власть церковна буде терпіти очевидні надужитя, котрих допускають ся сотками примірів русофіл-священники тут на Лемківщині?

Чи довго також й наша Власть шкільна буде на подібні вибрики молодежи дивити ся безкарно і їх спокійно зносити?

Чи довго ще й та сама Власть буде бездільно дивити ся на вибрики й підчиненого учительства, котрого задачію що инше є, а не політична русофілська агітація?

Чи довго вкінці буде дивити ся й політична Власть на агітаційну акцію всяких захожих агентів і пройдисвітів, котрих у иншій частині краю вже давно би були замкнули?

Коли дальше так буде, то все остане „як бувало“. Коли наші влади як духовні, так й шкільні та й політичні не возьмуть ся енергично до протиділяння, коли дальше спокійно будуть споглядати на се, що тут у нас на Лемківщині діє ся, то лихо буде чим раз то більше, пропаганда право- і цареславія буде дальше ширити ся з застрашаючою скорістю і ми доживемо в скорі хвилі, в якій і ніяка рада не допоможе і яку ніяка акція хотіла би найенергичніша не переможе.

А до того, думаю, ніхто не схоче допустити і не допустить.

Ось тих кілька думок пересунуло ся перед моїми очима в хвилі, коли весь політичний світ як в Галичині так і поза її межами зацікавив ся російською пропагандою на Лемківщині.

Річ природна, уваги сі — то більше місцеві, дотикаючі самої Сяніччини. Але й ори вже в неоднім проявленні справу російської пропаганди, котра для ширшого загалу так темною — а прецінь цікавою.

О скільки ми поступили тут наперед й старали ся тій пропаганді тут протиділяти майже без ніякої підмоги зі сторони „Львівської“ — постараю ся представити се у особій статі.

І коли Бог дозволить, подам небавом й дальший образ прочої нашої Лемківщини, котрий нам виявить ще не одну картину із нашої забутої, безталанної країни.

А може, може, прецінь раз заберемо ся вже всі разом до удороження нашого зболілого організму.

Так, таки заберемо ся — і то як найскорше.

3 нагоди зїзду німецьких католиків.

Як подало „Діло“, відбув ся в неділю 11 і 12. серпня с. р. величавий зїзд німецьких католиків в Аквісграні (Aachen), колишнім коронаційнім місті римських цїсарів. При відомоні дзвонів всіх церков в Ахені — пише „Діло“ — розпочато понтифікальною Службою Божою в катедрі 59. зїзд католиків Німеччини.

О год. 11. перед полуднем відбули ся загальні збори у величавім павільоні під проводом почесного президента 59. зїзду — президента краєвого суду, посла Шпана.

По виборі президиї і перед приступленем до дневного порядку вислано телеграму з заявами синівського привязання і послууху до Папи і німецького цїсаря.

По полудні відбув ся улицями міста величавий, демонстраційний похід всіх учасників зїзду, уформованих в дві великі колюми, котрі коло павільону, де відбували ся збори, злучили ся в один величавий похід. Всіх учасників обчислюють на 40.000. Вечером о год. 8-й відбули ся в павільоні інавгураційні збори, на котрих відчитано привітні письма і депеші, між иншими від цїсаря Вільгельма, прийняту грімкими олесками. На сім покінчено перший день католицького зїзду. Народи

зїзду, праці комісій, ухвалюване резолюцій відбули ся в понеділок 12. с. м.

Рано радили шкільні організації під проводом радника краєвого суду Маркса. Реферат про конфесійну школу, яко ідеал німецьких католиків — виголосив учитель релігії др. Розенберг. Надучитель Шміц говорив про організацію оборони християнської школи. Директор Герген пояснив значіне католицького шкільного Союзу для виховання католицької молодежи. Князь Альоїзій Левенштайн обговорив з черги потребу політичної і економічної свободи для Папи у виконуваню ним найвишого церковного уряду та поставив в тім напрямі резолюції, одностайно і однодушно прийняті зборами.

Того самого дня о год. 5. по полудні відбули ся збори загальні зїзду католиків. Президент Шмідт вказав на головні задачі німецьких католиків в рамках безмежної любови Церкви і вітчизни. „Ми — говорив бесідник — живемо і вмираємо за католицьку віру, за наших єпископів. З нас є одна ціль: Кожда дорога веде до Риму, чи она виходить з Кольонії, чи з Берліна? З черги піддав під голосоване резолюції — ухвалені на ранішніх зборах. Всі резолюції серед грімких оплесків одностайно і одностайно прийнято. По уділеню учасникам єпископського благословення присутніми на зїзді єпископами, забрав слово єпископ др. Кеплер і виголосив промову про авторитет папства. На кінець віцепрезидент зїзду др. Порш в кінцевій промові перейшов ще раз коротко всі резолюції та перехід зїзду і замкнув збори.

Ми навели умисно майже цілу статтю „Діла“ про сей зїзд славних німецьких католиків, щоби показати нашим читачам, які ідеали має німецький нарід католицький.

Так високо культурний нарід, як Німці ідеалізують конфесійну школу, про потребу організації, оборони християнської школи — реферує учитель, директор школи, пояснює значіне католицького шкільного Союзу для виховання католицької молодежи. Задачію німецьких католиків є, як висказав ся серед бурі олесків, президент Шмідт — є праця в рамках безмежної любови Церкви і вітчизни. Чоловік святий — говорить так: „Ми живемо і вмираємо за католицьку віру, за наших єпископів“. І те все оплескують всі учасники зборів позачавши від князів, графів, урядників, послів а скінчивши на селянній і звичайній робітнику. Ніхто не уважає собі за ганьбу бути клерикалом, противно се у розумних, культурних Німців — найбільша честь і обовязок. Той одностайний і одностайний клич Німців католиків — в річах найсвятіших — католицька віра і вітчизна — дає їм сю велику силу культури і могутости — перед цілим світом. І питаємо ся, чи Німці католики суть меншими може патріотами, чи може менше люблять свій нарід, як Німці протестанти? Певно, що ні. А чи може Німці католики боять ся, щоби заманіфестованем свого католицького не зразити собі своїх братів протестантів? Чи може меншим патріотом є Німець з додатком: römisch-katholisch, як evangelisch?

А у нас? Якій сумні рефлекси приходять нам на згадку, що поміж нашою інтелігенцією так мало ще здекларованих католиків, як тяжко неодному нашому інтелігенту ви процідити крізь зуби, що я „греко-католик“. Навіть між Українцями в Галичині можна почути ще такі гадки: унія — то для нас річ накинена, то не наша віра, бо наше козацтво боролось за православну віру! Між професорами гімназій мало правдивих католиків, які би вціпляли в молодіж духа католицького — або навіть таких, щоби хоч по католицьки думали, говорили і писали. Ще менше їх поміж адвокатами, судьями — а найменше між послами. Бо, котрий з послів відважив би ся дець на зборах публично признати, що він католик, котрий би щиро, тепло виразив ся о Церкві, єпископах, о папстві? Не думаю тут про Будзиновських, Петрицьких, Трильовських, але про старших і розумніших. Котрий з наших послів вже з загальної кури взяв участь в загальному вічу католиків Австрії у Відні 1908? На сім вічу не були на жаль навіть наші священники послі. А причина? Нещасна приязнь тодішнього нашого клубу з соціялістами! Так само не чуємо доси, чи наші послі парламентарні возьмуть участь в конгресі Евхаристійнім. Може боять ся знов оклику: „russkie chrunie“?

Наша преса навіть народно-демократична перед двома роками писала довезні статі против клерикалізму і страшила сим некритичних селян, як се було в „Свободі“. А крик минувшого року против партії Християнської?! З чим не порівнували нас ті крикуни пера? Зрадники, запродавці — амбітники — се епітети, які щедро сипали ся на стовпцях „Діла“, „Свободи“ навіть „Ниви“. А сей нерозумний і невмісний крик завершився на 400 — пожалє ся Боже — священників на сумних довірочних зборах з 7. грудня 1911 і зрівняли ся з редакторами „Діла“ і „Свободи“ — так як би Християнсько-суспільна партія дійсно уводила свій нарід!

Неменше хибною була політика наших мейстерів і їх становище що до німецьких християнських суспільників. Ті політики і їх сліди наймити з „Діла“ і „Свободи“ кидали все болотом в город партії Люеґера і по бараначому тішили ся з мимих погромів его партії у Відні а мимо сего сі люди ними осмішені, оклеветані, погорджені одні так сьміло і рішучо взяли в оборону наш нарід в послідніх днях засідань парламенту.

Так — бо сі люди се люди чести, засад, переконання, совісті — чого у червоних товаришів ніколи не було, нема і бути не може, бо се партія неґації ладу і правди. Аж в послідніх днях зачали приходити до розуму і статкувати навіть редактори „Діла“ і писали дійсно розумні річі про ревізію думок в нашій народній політиці. Що колисто знов пригадала ся їм їх давня вдача і парубочка буйність у відповіді „Русланові“, нас не дуже дивує їх злість; що знов не одно глупе слово вирвало ся з уст редактора „Діла“; між прецінь се знаємо, що як парубка, що перше був ревуном на ціле село і нікому навіть старшому не дав перейти селом, то коли сей парубок на якийсь час устаткує ся — як его тоді похвалити, то він готов за добре слово зганьбити невинного чоловіка, що той пригадає ему его глупі вчинки, що дець там сусідови кинули ворота в став, або віз на хату витягнув.

Так і з послідною лайкою „Діла“ на нашу часопись. Але нам від того крику нічо злого не стане ся — аби лиш пустий устаткував ся і писав розумно.

З приводу 59. зїзду католиків нам би учитись, що і нашим ідеалом повинно бути: вірність Церкви і любов вітчизни але щира — така як німецьких католиків. Нехай кождей з нас переконає себе, що лиш у вірності католицькій Церкві, Папству наша будучність а в Австрії наше відроджене. Не православне, за яке боролись козаки, спасе нас від загибелі і утонення в московським морі або і перед латинізацією, але вірність своїй руско-католицькій Церкві і жива участь в її маніфестаціях і практиках релігійних, правдиве житє католицьке в усіх верствах нашої суспільности.

Клич Німців католиків: безмежна вірність Церкви і любов вітчизни повинні бути і нашим клячем. Католицизм і любов України-Руси дадуть ся знов погодити. In hoc signo vinces!

Щож „Діло“, то хоч оно як хотіло не зважати на голоси протестів руского духовенства за свої протикатолицькі виступи в обороні всяких Вармундів, Масариків, навіть опришків таких як Феррер; за свою вірність соціялістам — за помішуване і інтересоване всякими вічами і зборами соціял-демократів; за довгі звіти ріжних протестантських і протикатолицьких конгресів — як точний звіт з конгресу соціялістів в Штутгарті і другі подібні, все таки слідний зворот у політиканів „Діла“ і они починають числити ся з голосом духовенства і віруючої інтелігенції і визбувати ся з між себе всяких Назаруків, Меленів, Цегельських і tutti quanti, котрі уперто хотіли накинати нашої суспільности атеїзм і під покровом опозиційности вціпляти у нас соціялізм і то в головнім органі партії народно-демократичної.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передилатників в кругах своїх знайомих.

Політичний огляд.

Заграниця.

Альбанська ворохобня. „Berl. Zeitung“ стверджує, що останна доба альбанської ворохобні означає цілковите усунення молодотурець-

кого комітету від управи. Альбанці мають домагати ся усунення султана Магомета V, який зламав слово. Султани закидають, що він не вино і горівку навіть в п'ятницю, т. є в день пророка. Не знає, чи Альбанці задумують знова поставити на престолі Абдуль Гаміда, чи віддадуть престіл наслідникові престолу Юсуфови Ісєдінови.

„Morgenpost“ каже, що Альбанці на разі рпшають про судбу європейської Туреччини.

Щораз більше альбанських відділів піхотою і зелізними прямує до Солуня, щоби там подиктувати правительству самовладу Альбанії. Альбанці стрічають велику підпомугу від Болгар і Сербів, які заосмотрюють їх в оруже. Невияснене є становище Порти. Іменно військо, якому можна було вірити, вищодано із Косова і позволено Альбанцям посувати ся вперед, хоч правитель-ство могло сему перешкодити. Здає ся, що аж в Солуні бажав правитель-ство виявити свою волю. Кружляє поголоска, що є се справа молодотурків, які підмовляють Альбанців до маршу, в надії, що на долині легко буде їх побити і здесаткувати, а погром Альбанців скріпив би доосередні змагання і дав би можливість привернення молодотурецкого правління.

„Vossische Ztg.“ довідує ся з Солуня, що Альбанці, які примашерували до Кіпрілі, зістали всі до одного вбиті. Всі горбки кругом Скоплі — доносить даліше „Voss. Ztg.“ — обсаджено арматами. З Іскіб виїхали три надзвичайні поїзди з Альбанцями. Між вождами на-ходить ся Різа бей і Джема бей. В місті па-нує мир.

„N. W. Abendblatt“ одержало депешу із Скутари, що численні відділи альбанських во-рохобників дійшли 16. с. м. до Дурацо і до-магали ся видання карабінів Мавзера, зложе-них в тамошнім складі. Коли влади відмови-ли видати оружя, Альбанці зібрали ся на то-лоці, що лежить біля австро-угорского консу-ляту і хотіли силою заняти склад оружя. Вій-ско підпомагане населенням з вело крова-вий бій з ворохобниками і по-било їх.

Біля місцевини Кірволук вибухла бомба на зелізнничних шинах. Шкода незначна. На зелізнничній шляху Акіначале Брай найдено дві бомби, які однак не вибухли, хоч через них переїхав особовий поїзд.

На черногорско-турецкій границі даліше кипить борба, особливе в повіті Беране. Око-лиці над границею Черногори є повно збігців і ранених. Турецка гранична сторожа, заким рушила на поміч до Беране, спалила сторож-ничі вежі, щоби не дістали ся в руки воро-хобників.

Вчера відбуло ся в Цетинії велике віче, на яким протестовано проти турецких жорсто-костей в Беране і ухвалено резолюцію, в зи-ваючу правитель-ство до випові-дження війни Туреччині.

Турецка рада міністрів радила вчера до 1. год. в ночі над домаганнями Альбанців. Крім того порішено поробити в Цетинії енергичні заходи і звернути увагу великодержав на по-ступоване Черногори, яка заняла воєнну по-ставу, роздає ворохобникам в Беране оружя і нарушує турецку область.

Італійско-турецкі мирові переговори? В Цар-городі кружляє чутка, що бувший турецкий амбасадор в Лондоні, турецкий посол в Софії і новоіменований посол в Цетинії поїхали до Парижа, щоби там з буюшим італійським ам-басадором, який прибує в товаристві двох консулярних секретарів, вишукати на спільній конференції основу до мирових переговорів і заключення мира.

❧ Просимо відповісти передплату. ❧

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат: Матей; римо-кат: Тимотея. — В п'ятницю: руско-кат: Лаврентія муч.; римо-кат: Филипа.

— „Österreich-Ungarn“ віденський тижнев-ник, котрий в ч. 30-ім помістив був клевет-ливу статію д-ра Маркова „Die Beschwerden der griechisch orientalischen Christen in Galizien“ (обговорену нами в окремій передо-вині), подав в ч. 34-ім з 16. серпня основну ревізку п. в. „Die nationale Selbständigkeit des ruthenisch ukrainischen Volkes gegenüber

dem Russentum“ vom Hofrat Alexander Barwinski, Lemberg (Zugleich eine Er-widerung auf den Artikel des Abg. Dr. Dmi-try Markow). Там історичними доказами від-перто видумки і клевети москвича.

— До оо. з русофільского табору. З сьвящен-ничих кругів пишуть нам: Не знаю, чому ро-бите Галичанни тільки чести, що про него пишете, немовби про заблудшого сина като-лицкої Церкви. Таж „Галичанин“ ніколи в католицькій душі не писав і є так само орга-ном православя, як „Прикарпатская Русь“ з тою хіба різницею, що ся послідна йде про-ти католицизму, чи там Унії отверто в від-критим лицем. Таж католицький орган, навіть русофільского напрямку, не буде славослови-ти Наумовича, проклятого в католицькій Цер-кві тай не буде боронити штучно насаджува-ного православя в Галичині, противно із за-садничих мотивів виступив би проти релігій-ної апостазії пропагованої власним табором. Доси сего не було, нема і ледво чи коли бу-де — значить, пишучи про „Галичаннина“ треба віддати єму „должная“ і не ставити єго низше „Прикарпатської“. Але одно повинні ви зробити, а іменно відкликати ся до сьвя-щенничої чести і совісти русо-фільських отців, які уважають „Гали-чаннина“ католицьким органом, до оо. крило-шав з Юра, оо. Давидяка, Гургули, Дорожнй-ского, Мишковского і т. д., щоби коли они справді не годять ся на релігій-ний напрям „Галичаннина“, або вко-ротили єго схизмофільську заго-нистість, або зірвали з ним і для охорони вірних перед соблазном заявили се прилюдно. Справа мусить бути поставлена ясно. Через те, що ми ди-лячись лише на політичний бік русофільської роботи нехтували їх релігійну неясність, гро-зять Лемківщині дуже поважна небезпека. Тому від тепер треба добре дивити ся в руки русофільів і заздалегідь розбити їх мрії про близькість перемоги православя в Галичині.

Священник.
— До учасників Евхаристийного конгресу! Пригадуєм отсим всім учасникам, щоб най-даліше до 25. с. м. надіслали належитість на приміщенє а то селяни по 10 К (4 К на приміщенє а 6 К на харч) а сьвященники і прочі учасники з інтелігенції по 10 К на спільне лучше приміщенє. Хто не пришло до 25. с. м., не буде користати з приміщеня. — Евхаристийний Комітет, Львів, ул. Коперника 36.

— Др. Кость Левичкий у бар. Гайнольда. До Відня прибув оводі з Мариенбаду предсідник українського парламентарного Союзу др. К. Левичкий і вчера в полудне явив ся в пре-зидії ради міністрів і переговорював з бар. Гайнольдом. Переговори відносили ся до пи-тання українського університету і справи сой-мової виборчої реформи. Др. К. Левичкий за-сїгав інформації про заходи, які задумує поробити в сих справах правитель-ство.

Про переговори д-ра Костя Левичкого дізнає ся „N. W. Abendblatt“ з рускої сторо-ни ось що: „Руско-польські справи, які не спо-чивали через ціле літо, приходять тепер в актуальну стадію. Все те, що про наші справи говорено і писано в часі літних місяців, було лише висказом переконаня поодиноких осіб. Теперішні переговори як також польско-руські переговори, які пічнуть ся у Львові в вересні, будуть міродатними для становища Русинів в галицкім соймі, а до якоїсь степе-ні також до їх становища в державній раді. Підчас пересирау у Львові виявить ся, чи мо-жливе є порозумінє, чи ні. Що до сего гадки поділили ся. Одні ожидають з великим недо-вірем тих переговорів, інші знова надіють ся, що прецінь можна найти основу, яка вела би до порозуміння. Потім сказав др. К. Левичкий так: „Русини мають добру волю, они зробили вже великі уступки, зменшючи свої домага-ня в справі числа мандатів. Тепер приходить черга на Поляків, щоби они покинули своє незміне становище, если хотять, щоби га-лицький сойм вернув знова до звичайної пра-ці. Ми рішучо застерігаємо ся проти одного, а іменно проти задуманої злуки університет-ского питання зі справою соймової виборчої реформи, бо руский університет є справою, яка не належить до компетенції сойму. Є се питанє, яке мусить бути розв'язане в парла-менті отже не має нічого спільного з пита-ням соймової виборчої реформи. До сего ста-новища будуть мусіли прилучити ся також і Поляки, если хотять вести поважні пере-говори.“

— Німецка печать про Т. Шевченка. Відень-

ський дневник „Neues Wiener Journal“ в 6.759 числі подає дуже гарну житєпись нашо-го Кобзаря, переплітану виривками з єго по-езий п. н. „Losgekaufter Leibeigener und Dichter. Der Sänger der Ukraine und seine merkwürdigen Schicksale“. Потребу позна-комленя німецкої публіки з жатєм і твора-ми нашого генія мотивує віденський дневник так: Імя Тараса Шевченка буде певно звуча-ти для наших читачів як імя зовсім чуже, а мимо сего є се імя великого мистця і поета, до котрого весь великий нарід молить ся як до сьвятого, устроює прогульки на єго моги-лу. Минуло більше як 50 років, як вмер Та-рас Шевченко, а незадовго буде сто літ, як побачив сьвітло дня найпопулярніший поет України, краю над Дніпром, краю козаків. Єго поезії в західній Європі так як незвісні, а прецінь він безсумнісно належить до найзна-менитіших ліриків сьвітового письменства. За сим коротким вступом йде житєпись Ше-вченка.

— „Ukrainica“ в російській пресі. У числі 168. часописи „Русскія Вѣдомости“ з 21. лип-ця печатана велика статія д. М. Г. „Изъ у-краинской жизни“. У статі подано всі вида-тніші події з українського життя за останній час, головнож хроніку против українських репресій, як урядових, так і приватних.

— Програма цісаря на вересень З Відня до-носять: Цісар з початком вересня верне до Відня. В першій половині вересня прийме ці-сар відвідни короля Юрія V. В другій поло-вині вересня виїде до Будапешта, а потім на кількандневний побут до Геделе, де, як зачу-вати, прийме сербского короля Петра.

— Польске коло перед осінною соймовою се-сєю. Предсідник польского кола др. Лєо пе-реговорював оводі з предсідником кабінета гр. Штіргком, з провідником міністерства бар. Гайнольдом і з міністрами Залескам і Длуго-шом про політичні справи. В цілі порозуміння в справі виборчої реформи і польско-руських переговорів, скликано президії польских клю-бів на день 7. вересня до Львова. Рівночасно запросив др. Лєо соймову комісію для вибор-чої реформи на день 10. вересня. Народи в тій справі потревають кілька днів.

— Русофілі при роботі. Коло посол Колеса робить у Відні „велику політику“ працюють в єго виборчій окрузі русофілі при „малій політиці“. Хто на тім ліпше виїде, не трудно вгадати. Чортківські русофілі, оперши ся о свої дві твердині: Джурич і Білу, розвели страшну деморалізацію в чортківськім, доси майже ви-ключно українським повіті. Що неділі розі-дають ся русофільські студенти по повіті з „Го-лосомъ народа“ і розкидують єго по улицах, вішають на верби (sic!), придорожні стовпи, а оводішної неділі кинули русофілі до корини в Шманківцях цілу торбу часописий і бро-шур. Дня 11. с. м. відбуло ся в Білій коло Чорткова велике „собрание“, на яким раджено як заволодіти повітом. При енергичній роботі, яку они проявляють, не така се дуже тяжка річ. А посол Колеса правникує...

Другий округ, над яким тепер працюють русофілі, се Скалатщина. Дня 1. вересня с. р. засновує ся нова (котрасьто з ряду) „Русская Дружина“ в Познанці гнилий.

Посол Курлович заповів віча: в Да лі-є в ій коло Ріманова на 25. серпня, в Бібр-ці коло Ліска на 28. серпня, обіцяючи даль-ші віча у вересні.

— Ревізія у русофілів в Галич. На Галич, де аж кипить від російських шпигунів, звер-нулі вже й власти бачніше око. Дня 14. с. м. прибув зі Станіслава до Галича комі-сар Явницький і перевіз з виділовими русо-фільської „Русско-ї Дружини“ слідство. Дня 15. с. м. прибув сейже комісар до поміщеня „дружини“, оглянув єї, однак книжок та па-перів не міг перестудіювати, бо вожд галиц-ких русофілів др. Коністанський виїхав в го-ри, забравши з собою ключі. Та вже й без вгляданя в книжки, слідство виказало стільки неправильностей, що на приказ комісара при-пинено діяльність „дружини“. „Прикарпатская Русь“ бе з тої нагоди в дзвін тревоги і зая-вляє, що „сообщниковъ польскаго патріота и сокола, арестованнаго по подозрѣніи въ шпіонствѣ Ковошинскаго, между русскими не найдете“ — тай, що „русское население древ-ней русской столицы Галича пережило уже болѣе тяжкую неволю татарскую и лишекую, устояти въ тяжелой борьбѣ за русскую идею“ і т. д., бомбастично і з тисячними „руски-ми“ фразами, як се „Прикарпатская Русь“ звичайно пише.

— Повитанє маршала краю. Вчера по полу-

дни зібрали ся численно в соймовім будинку предсідники повітових рад майже з цілого краю, щоби представити ся новому краєвому маршалкови гр. Адамови Голуховському, та відбуті спільну нараду над деякими краєвими справами. Іменем зібраних повитав нового мар-шалка посол і повітовий маршалок Ряшева, Стан. Єндржейович. Він вказав на трудні об-ставини і так сказати, переломову хвилину, в якій прийшло ся новому маршалкови обя-вити управу краю, та впевнив іменем зібраних повітових маршалків, що їх обовязком без ні-яких упереджень, чи засторог станути разом в обороні загроженої обструкцією самоуправи краю і польских народних прав. З черги від-повів коротко маршалок краю, звертаючи ся до зібраних з просьбою, щоби помагали і ра-зом з ним працювали в обороні самоуправи повітів. Від себе впевнив новий маршалок, що буде старати ся працювати в душі, висказанім пос. Єндржейовичом. Вкінці попросив кр. мар-шалок о представленє єму зібраних повітових маршалків. По засіданню, якого наради в справі повітів були довірочні, приймав кр. маршалок зібраних учасників в своїх салонах.

— Смерть кардинала. З Ягєру доносять, що там помер вчера рано кардинал архієпископ др. Осип Самасса.

— Поправа долі підофіцірів. „N. W. Tagblatt“ доносить, що міністерство війни полагодило вже предлоги що до поліпшеня долі кауралів, сержантів і фельдфеблів. Плата підофіцірів буде підвищена. Всі фельдфеблі і рахункові підофіціри від 6. року служби одержать під-вижки. Річні побори збільшать ся о 60 К. Від 1. січня 1913 р. будуть одержувати підофіціри і фельдфеблі пенсію з гори. Число подруж в І. класі буде підвищене. Родини, що ма-ють більше дітей, одержать мешканє о одну комнату більше. Для обтяжених родиною буде введений запомоговий фонд. Жінки в полові одержать запомоги. Підчас маршу і вправ одержать сержанти 30 сот. замість дотеперіш-них 10 сот.

— Дар Папи. З Мадрита доносять: Папський нунцій зложив іменем Папи на руки іспань-ского правитель-ства 50.000 К для рибакчих родин, осирочених в наслідок затоненя поверх 120 рибаків підчас бурі в Біскайськім заливі.

— Помилуванє в'язнів. З нагоди цісарских у-родин даровано в львівських карних заведенях решту кари 5 в'язням: 3 мужчинам, а 2 жен-щинам.

— Бійка Поляків з Чехами. З Моравської О-страви доносять, що підчас сокілського сьвя-та прийшло там до бійки між Поляками а Чехами, яка покінчила ся криваво. Лад заве-ла жандармерія; кілька осіб арештовано.

— Торговля реальностями у Львові. В марцо с. р. 37 властителей реальностей у Львові продало каменіці або будівляні ґрунти за квоту 4,238,022 К. З 37 купців тих реаль-ностей 25 є жидами. Нині вже поверх 80% львівських каменіць є в жидівських руках, а коли так даліше піде, то за кільканацять літ мало що остане в руках християн. Сумні вигляди!

— Статистина адвокатів в Австрії. В 1911 р. було в Австрії 5.444 адвокатів, о 199 більше, ніж в 1910 р., а адвокатских кандидатів 3.289. В Відні було 1.239, в Празі 382, в Трєстві 95, у Львові 306, в Кракові 145, в Перемашлі 53, в Чернівцях 82 адвокатів. В 1911 р. померло 97 адвокатів, а 5 вичеркнено з адвокатської лісти. 72 усунено з різних причин. Прибуло знова нових адвокатів 354, т. зв., що надвиж-ка зросту над зменшенем числа адвокатів ви-носила 180.

— Випадок короля Юрія. З Льовдона доно-сять, що король Юрій чудом майже уїшов ичера перед великою небезпекною Король їхав самоїздом, коли нечаяно напроти надїхав та-кож самоїзд. Здавало ся, що не можна буде оминати зудару. Однак в останній хвилі шо-фер самоїзда, що гнав проти короля, звернув самоїзд до рова. Самоїзд вивернув ся і коро-ля минула небезпека. На щастє особам, які були в виверненім самоїзді, нічо небезпечного не стало ся, лише легко зранили ся.

— Випадки і катастрофи. З моравского Бер-на доносять, що там завалило ся руштованє, уставлене коло відновленої каменіці і заси-пало 4 робітників, два з них тяжко, а два легко зранили ся. — В Неаполі став ся в наслідок необережности моторового випадок на міській зелізниці. Два вози скотили ся в діл ударяючи о інші вози. Згинули 4 особи, а 27 зранили ся.

— Як звичайно в Росії. З Петербурга доно-сять, що в ташкенських магазинах артилерії доглянено дефравдацію дуже великого числа

набоїв. Широко розгалужену торгівлю набоїв провадив сам шеф огневої секції в Самарканді. Він продав приватним особам по незвичайно низьких цінах 40.000 набоїв. Арештовано багато вищих офіцерів і поставлено їх перед воєнний суд.

Оповідки.

— Осінній цінник збіжжя, трав і штучних навозів Кравого Союзу господарско-торговельних Спілок долучуємо до нинішнього числа. (435)

— З Яворова. В прив. учительській семінарії жіночій і школі виділовій СС. Василянко в Яворові іспити вступні і приватні будуть відбуватися на днях 2 і 3. вересня с. р. Торжественне богослуження відправить ся дня 3. вересня. — Ти, що зголошують ся на перший рік семінарії, повинні виказати ся: 1) свідомством хрещення, 2) свідомством шкільним з останнього півроку і 3) свідомством лікарським. — В інституті, за ціле удержання враз з наукою в школі виділовій платять ся 40 К а в семінарії 52 К місячно. Учениці приготують курсу враз з наукою платять 46 К місячно. Вступний іспит коштують 10 К. Точніші інформації подає на жадане заряд монастиря СС. Василянко в Яворові. — Ігуменат.

Всячина.

— Крадіж цісарської корони. З Парижа доносять, що перед кількома днями dokonано в замку гр. Ев, претендента до бразилійського престолу, два рази крадіжки дорожності. Злочинець вліз одної ночі до мешкання сего графа і вийняв з бразилійської корони гр. Ев три діамантові зьвізди. А що ся крадіж повела ся, жалувал злочинець, що не украв цілої корони і по кількох днях вибрав ся знова по цілу корону. В хвилі однак, коли вже виходив з дорожності добиною, придержав его кн. Людов. Орлеанський, що перебував під сую пору на замку. Виявило ся, що злочинцем був давний слуга гр. Ев. В его мешканку найдено багато украдених дорожностей. Перед слідчим судиою зізнав, що крав „з аматорства“, украдених предметів не продавав, лише збільшував свої збірки.

— Наука приличности. В міських школах Лондона введено науку приличности для бідних дітей в театральній формі. Учениці і ученики представляють на сцені, як треба застелювати стіл, отворити двері, подавати нагортки, служити при столі, кланятися з достоїнством і т. д. На представленнях часто є присутні родичі.

— Пиянство в Росії. Заряд російського монополю оголошує, що 1911 році продано в Росії 92 мільйони ведер горівки, майже о 2 міль. більше як в попереднім році. Найбільше горівки на одного мешканця припадало по черві в отсих губерніях: в московській 1623 ведра, в петербурзькій 1593 ведра і в катеринославській 950 ведер. Найменші знова числа дали в тім напрямі губернії: лемжинська, полоцка і сувальська, по 211 ведер на одного мешканця, люблинська, радомська і келецька по 288 ведер і ковеньська по 311 ведер на одного мешканця.

Дохід, який одержало правительтво з монополю горівки, вносить 782 міль. рублів. А що було 184 міль. розходу, проте чистий дохід вносив 598 міль. рублів, о 2 міль. більше ніж в попереднім році. Звіт зазначає вкінці, що дохід сей в 1911 р. перевищив пересічний дохід з сего жерела до часу введення монополю майже о 304 мільйони рублів.

— Невиразне письмо читати не належить воем до применимо, а до розуки доводить нераз складачів, коли їм приходить ся таке письмо складати. Виходять з сего нераз забавні події. Одна така подія приключилася ся визначному публіцистові, співробітнику „N. York Herald-a“, Робертсові. Писав він так невиразно, що лише оден складач з цілої величезної печатні потрапив відчитати его письмо. Одно го разу кількох молодших товаришів Робертса постановило зробити ему збитка. Принесли они до редакції курку, звязали їй легко ноги, а замачавши в чорнило, поставили на аркуші чистого паперу. Курка зачала по папері скакати, а відтиски єї ніг творили гієрогліфи, ніби подібні до письма. Таку особливу „рукопись“ заніс оден збиточник до складання сему спеціалістові складачеві, як рукопись Робертса. Складач — оповідають — забрав ся зараз до

роботи і застряг аж на якімсь слові в четвертій стрічці. Щоби дізнати ся, що се за слово, пішов до Робертса, та попросив несміло о прочитане сего слова. — Робертс, поправивши окуляри, приглядав ся хвилию, а вкінці сказав розгніваний: „Дурень! Прецінь я ту написав найвиразнійше: конституція!“

Телеграми

з дня 21. серпня.

Лондон (ТКБ) „Daily Telegraph“ пише, що акція гр. Берхтольда є дуже розумна; положене в Туреччині є незавидне, нема виглядів на скору поправу. Спільна акція великодержав на Балканському півострові представляє ся дійсно як ідеальна розв'язка; однак при практичній виконанню сеї гадки належить числити ся з сторонництвими і народними дражливістями.

Відень „Wien. Allg. Ztg.“ доносить, що Німеччина і Італія зголосили згоду на прологу гр. Берхтольда. Що до Росії то не дали ще урядової відповіді, належить однак прийняти, що відносять ся до предлоги симпатично. Франція без сумніву зробить свою відповідь зависимою від становища Росії і Англії, а тимчасом після дипломатичного звичаю задержує прихильну резерву.

Відень (ТКБ) Цісар жертвував 10.000 К для жертв землетруса в Дарданелях.

Берлін (ТКБ) Бюро Вольфа доносить з Софії, що наслідник болгарського престолу кн. Борис і его брат кн. Кирило возьмуть участь в маневрах німецької армії.

Ліма (Аг. Гаваса) Предсідником вибрано Баллінгурста.

Градець (ТКБ) Помер тут професор геології і палеонтології на тутешнім університеті, др. Рудольф Гернес.

Уфа (Пет. тел. аг.) Бувшого посла, адвоката Сиртланова, поважного члена музультманської групи в рос. думі, убили свояки генерала в мешканку генерала Шайхтана. Причина мordu невідома.

Пекін (ТКБ) Народні збори не задоволили ся заявою правительства в справі страчення двох генералів в Ганкаві і жадають, щоби особисто ступили перед зборами предсідник кабінету і міністер війни.

Варшава „Тацефіра“ твердить, що жиди можуть вибрати своїх 8 послів. В Конгресівці, може бути, що не скористають зі спромоги вибору послів жидів.

Царгород (ТКБ) У вторник рано радила рада міністрів над справою ношення оружя Альбанцями.

Солунь (ТКБ) Телеграми надіслані зі Скопії доносять, що положене поправляє ся і що настає спокій серед мешканців. Арванти вертають домів.

Царгород (ТКБ) Зачувати, що вчера удали ся два офіцери, члени Ліги, до великого везира, з жаданем переміни кабінету.

Царгород (ТКБ) Прибув тут валі архієпископа Зублі бей і відбув конференцію з великим везиром.

Петербург. Провідник міністерства заграничних справ, Нартов, прийняв представників Болгарії і Сербії і уділив їм іменем російського правительства „сердечної ради“, щоби они постарали ся, щоби всі труднощі, які настали на Балкаві, полагодити мировою дорогою.

Лондон (ТКБ) Дневники доносять, що правительтво розіслало мобілізаційні привкази покликання резерви на випадок, если би в Ірландії вибухли заворушення.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби з торгу у Львові дня 16. серпня 1912.

На нинішній торг зігнано: Волів 32 штук, бугаїв 18, коров 193, ялівника 142, телят 312, овець (кіз) 25, безрог галицьких 52, угорських 50: разом 829 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за худі воли 100 до 108 К, за бугаї 86 до 102, за корови на заріз 76 до 90, за ялівник 80 до 102, за телята 94 до 120, за безроги галицькі 120 до 136, за безроги угорські 140 до 146 К.

Священик вдовець пошукує інтелігентної старшої особи, котра би учила початків трох малих дітей, онікувала ся ними а також займала ся шитом. — До 15. вересня листи: Уряд парох. в Остаю (почта в місці). 434(3)

Ученики низших клас знайдуть приміщенє і материнську опіку, в домі вдови по священику, 6 хвилю від академічної гімназії. — Ул. Вулиця ч. 6, партер (бічна Ленартовича). 432(4)

Учитель прийме на мешканє 2 учеників з цілим удержанєм і наукою. Зголошенє: Львів, ул. Хотимська (побіч костела св. Єлисавети) ч. 7. II пов. 429(10)



До
АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціна переправи кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Панонія з Триесту 27. серпня.
Івернія з Триесту 10. вересня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найскорші і найвеличавіші пароходи на світі:

Люзітанія, дня 7/9, 18/9, 26/10.

Мавританія, 31/8, 21/9, 12/10.

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнем чисел мінутових.

Вігізг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05(§), 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:40.

*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиск: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.

†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновців: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.

*) до Станіслава. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святю.

До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §), 1:45, 6:50, 11:25. §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат святя.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56. До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.)

*) до Рави рускої (лише в неділі). До Яворова: 8:40, 5:45.

До Підгаєць: 5:55, 4:53. До Стоянова: 7:55, 5:20.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:29*), 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.

†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6:09, 1:21*), 5:15, 10:40 §). *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 5:38.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:40*), 5:36, 10:59 §). *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відіждєть о год 2 мін. 16 по полудні з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждєть о год 2 мін. 50 по полудні із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіслава відіждєть о годині 2. мін. 35 по полудні з перону 3 Нр. сходів III.

Локальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02, що дня: від 1/6 до 31/8: 7:22, 10:05, 2:35, 6:31, 8:35.

від 1/5 до 15/9: 4:21. в неділі і римо-кат. святя: від 1/6 до 31/8: 1:30.

від 1/5 до 31/5: 2:35, 8:35.

До Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 10:15, 3:03 в неділі і римо-кат. святя: від 5/5 до 8/9: 1:26.

До Любін: в неділі і римо-кат. святя від 12/5 до 8/9: 2:40.

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в руській товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати забезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огню скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителей.

„ДНІСТЕР“ дав підмоги руським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТЕР“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на жите у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТЕР“ можна обезпечити від крадіжки з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і вексли за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Триізг до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:10, 10:05, 1:10*, 1:30, 2:00§), 5:40, 7:25†, 8:25, 9:50.

*) з Тарнова. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня. †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.

З Підволочиск: 7:20, 11:30, 1:50 §), 2:15, 5:30, 10:30, 10:48†)

†) з Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновців: 12:05, 5:15 §), 5:45†), 7:40, 10:25*), 1:55, 5:52, 6:26, 9:31.

*) з Станіслава. †) з Коломиї. §) з Ходорова кожного слідуючого дня по неділі і святі.

Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 10:19 §), 11:00 §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і римо-кат. святя.

З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30.

Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:57.

З Яворова: 8:12, 4:20.

З Підгаєць: 11:10, 10:20.

Зі Стоянова: 10:01, 6:30.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7:01, 11:11 1:36*), 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†)

†) з Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Підгаєць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§)

*) з Винник. §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9:42, 6:11.

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7:08*), 10:31, 6:11*), 9:41, 11:43§)

*) з Винник. §) з Винник в суботу і неділю.

З Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 1:11, 9:10. в неділі і святя римо-кат.: від 5/5 до 8/9: 10:10.

З Любін: в неділі і римо-кат. святя від 12/5 до 8/9: 9:00.

З Винник: лише в суботу і неділю: 12:16.